

[Johannes Jensen.]

der, og ikke har kunnet give Anvisning paa, hvorledes man skulde stabilisere Pengevæsenet. Hvor dygtige Nationaløkonomerne end har været, ved jeg ikke noget Omraade udover det statistiske, hvor de har kunnet anwise Vej. Jeg tænker ogsaa i denne Forbindelse paa, at en fremragende Nationaløkonom, afdøde Professor Scharling, den tidligere Finansminister, omkring 70erne i en Artikel i Dansk Tidsskrift spaaede, at de danske Provinsløbstæder vilde gaa tilbage, gaa til Grunde. Han sagde: her i Landet er der kun Brug for København og saa en Købstad i hver Landsdel, maaske kan der være Brug for to i Jylland, men det er ogsaa det hele, for alle de øvrige lever paa Privilegier, gamle Forrettigheder; saa snart de ikke eksisterer længere, vil de danske Købstæder gaa tilbage. Hele Udviklingen har jo vist, at hans Spaadom var forkert, at han saa forkert paa det, til Trods for, at han var Nationaløkonom. Men nu nævnte altsaa det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds denne enkelte Mand, Overretsassessor Müller, stillede hans Arbejde op overfor Kommissionens Arbejde og priste det i høje Toner. Jeg vil, som sagt, gerne deltage i Rosen over Overretsassessors Müllers Arbejde, men jo mere man kommer til at se paa det, des mere maa man erkende, at det var langt forud for sin Tid. Af dem, der stemte for Næringsloven af 1857, ja, endog havde været med til at skrive Grundloven, sagde saaledes Monrad under Behandlingen af Næringsloven: jeg har været med til at skrive Grundloven, ogsaa den paagældende Løfteparagraf, men jeg havde rigtignok ikke tænkt mig, at den skulde føres ud i Livet med saa stærk Hast. Jeg havde tænkt mig en 10—20—25 Aar. Denne Lov var altsaa forud for sin Tid. Men naar det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds nu altsaa nævner denne Mands Navn og priser det saa højt, kan jeg ikke undlade at gøre opmærksom paa, at Næringsloven af 1857 ikke er en Enkeltmands Værk, ikke er bygget paa hans Villie og Evne alene; thi vi maa ikke overse, hvad der gik forud, og ikke glemme, hvad Overretsassessor Müller byggede paa. Han byggede paa to store Kommissioners Arbejde, og her bliver det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds nødt til at vende tilbage til Kommissionerne igen og i nogen Grad respektere det Arbejde, som Müllers Arbejde byggede paa, to store Kommissioner, som blev nedsat paa Foranledning af Københavns Kommunalbestyrelse om-

kring 1840, den ene for at tage Handels Forhold under Overvejelse og den anden Haandværkets. Disse to Kommissioner kom med meget detaljerede Forslag angaaende begge Spørgsmaalene, og naar Lavenes og Handels Forhold ikke blev ordnet, endog før vi fik Grundloven af 1849, skyldtes det i og for sig en Tilfældighed; det skyldtes de daværende Forhold, ikke mindst Krigen i 1848. Hvis det var sket, ja, saa vilde den nye Næringsret saavel for Handel som for Haandværk være kommet til at hvile paa Kommissionernes Arbejde. Overretsassessor Müllers store Fortjeneste var den, at han førte disse Betænkninger videre. Medens Københavns Kommunalbestyrelse havde tænkt sig, at den Ordning, man foreslog, kun skulde gælde for København, foreslog Overretsassessor Müller, at den skulde gælde for hele Landet.

Det ærede Medlem talte om, at under den frie Konkurrence var det gaaet haardt ud over det lille Haandværk og den lille Handel. Ja, det kan vel ikke nytte at nægte, at saaledes har Forholdene været, og en af de Folk, der gjorde stærkest opmærksom paa, hvorledes det lille Haandværk vilde blive truet af Kapitalmagten, hvis vi gik saa voldsomt frem, som man gjorde i 1857, var I. A. Hansen. Men mange, mange andre Politikere, som det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Schovelin) vel egentlig vilde betragte som tilhørende det Parti, hvoraf han er udgaaet, eller hvoraf det Parti, han tilhører, er en Fortsættelse, var jo ikke saa bange for Kapitalmagten, naar der var Tale om at beskytte den lille Handel og det lille Haandværk. De talte om, at man maatte ikke se saaledes paa det, at Kapital og Haandværk var Fjender, og at Kapital og Handel var Fjender. Nej, tværtimod, de hørte sammen, men i alt Fald er det saaledes — og den Bemærkning vil jeg ogsaa gerne henvende til det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Bunch), som talte om, at Kapitalen vilde faa større Magt, naar Adgangen til at holde flere Butikker blev givet fri —, at det, der sker her, er egentlig kun, at man giver Handel og Haandværk den samme Ret, som Storindustrien hidtil har haft, d. v. s., at man ligestiller Handel og Haandværk med Storindustrien. Man kan vel tænke sig, at der derved bliver flere Butikker, men jeg vil gerne understrege, hvad den ærede Ordfører for Socialdemokratiet sagde i Onsdags, da han talte om Butikshandelen og om, at der havde været en Tid, da en-